

6. ΚΑΤΑΡΑ ΔΙΧΩΣ ΑΙΤΙΑ;

ΕΔΑΦΙΟ ΜΝΗΜΗΣ: «Ο άνθρωπος θέλει είσθαι δικαιοτέρος του Θεού; θέλει είσθαι ο άνθρωπος καθαρώτερος του Ποιητού αυτού;» Ιώβ 4/δ' 17.

Για τη μελέτη αυτής της εβδομάδας, διαβάστε: Ψαλμ. 119/ριθ' 65-72, Ιώβ 2/β' 11-13, 4/δ' 1-21, Ρωμ. 3/γ' 19,20, Α' Κορ. 3/γ' 19, Εβρ. 12/ιβ' 5, Ματθ. 7/ζ' 1.

Την προηγούμενη εβδομάδα προσπαθήσαμε να βάλουμε τον εαυτό μας στη θέση του Ιώβ. Υπό μία έννοια δεν ήταν πολύ δύσκολο γιατί όλοι λίγο πολύ έχουμε βρεθεί σ' αυτή τη θέση και έχουμε περάσει από αδικαιολόγητη θλίψη.

Ωστόσο, πρέπει να δούμε τα γεγονότα και από την πλευρά των φίλων του Ιώβ που πήγαν να τον παρηγορήσουν.

Όλοι έχουμε δει ανθρώπους να υποφέρουν και έχουμε προσπαθήσει να τους παρηγορήσουμε στον πόνο ή στην απώλειά τους. Όλοι ξέρουμε πώς είναι να προσπαθείς να βρεις τα κατάλληλα λόγια που θα βοηθήσουν εκείνους που πενθούν.

Για την ακρίβεια, το μεγαλύτερο μέρος του βιβλίου πραγματεύεται τους διαλόγους του Ιώβ με αυτούς τους άνδρες καθώς όλοι τους προσπαθούν να εξηγήσουν το ανεξήγητο: την ατελείωτη θλίψη και την ανθρώπινη τραγωδία σε έναν κόσμο δημιουργημένο από έναν παντοδύναμο, ισχυρό, και γεμάτο αγάπη Θεό.

Κυριακή 30 Οκτωβρίου

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Όλη η δράση στο βιβλίο του Ιώβ διαδραματίζεται στα δύο πρώτα κεφάλαια. Το πέπλο μεταξύ ουρανού και γης ανοίγει φανερώνοντας μία άλλη πραγματικότητα που πριν ήταν κρυμμένη σ' εμάς. Μπορεί με τα τηλεσκόπια να βλέπουμε μακριά στο σύμπαν, ωστόσο ούτε καν πλησιάζουμε αυτά που φανερώνονται στο βιβλίο του Ιώβ και γράφτηκαν χιλιάδες χρόνια πριν σε μία έρημο στην σημερινή Σαουδική Αραβία. Στο βιβλίο του Ιώβ βλέπουμε πόσο στενά συνδέεται η υπερφυσική πραγματικότητα, η Θεότητα και οι άγγελοι, με τον φυσικό κόσμο, τη γη και τους κατοίκους της. Με εξαίρεση τα δύο πρώτα κεφάλαια, το βιβλίο είναι γεμάτο διαλόγους. Οι διάλογοι γίνονται μεταξύ του Ιώβ και των φίλων του και αφορούν σοβαρά ζητήματα της ζωής όπως: θεολογία, πόνο, φιλοσοφία, πίστη, ζωή και θάνατο.

Συνήθως καταπιανόμαστε με πεζά θέμα της καθημερινότητας αφήνοντας σημαντικά ζητήματα. Μία συμφορά δική μας ή άλλων, είναι ικανή να μας ξυπνήσει από τον πνευματικό λήθαργο και να μας κάνει να αναρωτηθούμε για σημαντικά ζητήματα.

Διαβάστε Ψαλμ. 119/ριθ' 65-72. Τι λέει ο ψαλμωδός;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ο ψαλμωδός μπορούσε να διακρίνει το καλό που προέκυπτε από τις δοκιμασίες που βίωνε. Ορισμένες φορές οι δοκιμασίες φέρνουν ευλογίες καθώς μας επιστρέφουν στον Κύριο ή μας φέρνουν ακόμη πιο κοντά Του. Όλοι έχουμε ακούσει περιπτώσεις όπου ψυχές ήρθαν ή επέστρεψαν στον Θεό μετά από μία κρίσιμη στιγμή στη ζωή τους. Ορισμένες φορές οι δοκιμασίες, όσο τραγικές είναι, μπορεί να οδηγήσουν σε κάτι καλό το οποίο θα φανεί αργότερα, ενώ άλλες φορές μοιάζουν ανεξήγητες και άσκοπες.

ΣΚΕΨΗ: Θυμάστε κάτι το καλό που προέκυψε από παλαιότερες σας δοκιμασίες; Πώς αντιμετωπίσατε τις δοκιμασίες που δεν κατέληξαν σε κανένα καλό;

Δευτέρα 31 Οκτωβρίου

«ΤΙΣ ΑΘΩΟΣ ΩΝ ΑΠΟΛΕΣΘΗ;»

Διαβάστε Ιώβ 2/β' 11-13. Πώς έβλεπαν την κατάσταση του Ιώβ οι φίλοι του;

.....

Μόλις έμαθαν τι συνέβη, οι άνδρες αυτοί συμφώνησαν να επισκεφτούν τον φίλο τους (Ιώβ 2/β' 11). Σύμφωνα με το κείμενο, έμειναν έκπληκτοι με όσα είδαν και άρχισαν να πενθούν μαζί του. Κάθισαν δίπλα του χωρίς να πουν κουβέντα. Άλλωστε, τι μπορείς να πεις σε κάποιον που βρίσκεται σε τέτοια κατάσταση, όπως ο Ιώβ; Ωστόσο, όταν ο Ιώβ εξέφρασε τα παράπονά του, οι άνδρες αυτοί είχαν πολλά να του πουν.

Διαβάστε Ιώβ 4/δ' 1-11. Ποιο είναι το κύριο θέμα της ομιλίας του Ελιφάς στον Ιώβ;

.....

Τα λόγια του Ελιφάς θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως εισαγωγή σε βιβλίο συμβουλών για πενθούντες. Το εισαγωγικό κεφάλαιο θα μπορούσε να έχει ως τίτλο, «Τι να μην πείτε σε κάποιον που πενθεί». Αν και είναι προφανές ότι αυτοί οι άνδρες συμπνοούσαν τον Ιώβ, η συμπόνια τους δεν προχώρησε περισσότερο. Όπως φαίνεται, για τον Ελιφάς η θεολογική αγνότητα ήταν πιο σημαντική από τη στοιχειώδη παρηγοριά. Μας είναι δύσκολο να φανταστούμε κάποιον να πηγαίνει σε έναν άνθρωπο δυστυχισμένο, όπως ο Ιώβ, και να του λέει: *Άξιζε ό,τι έπαθες γιατί ο Θεός είναι δίκαιος, και μόνο οι ασεβείς υποφέρουν έτσι.*

Ακόμη κι έτσι αν ήταν τα πράγματα, πώς βοήθησε τον Ιώβ μ' αυτά του τα λόγια; Ας υποθέσουμε ότι ένας οδηγός τρέχει πάνω από το όριο ταχύτητας και προκαλεί ατύχημα, με αποτέλεσμα να χάσει όλη του την οικογένεια. Φανταστείτε κάποιον να πηγαίνει και να του λέει: *Ο Θεός σε τιμώρησε, επειδή έτρεχες.*

Το πρόβλημα του Ελιφάς δεν ήταν μόνο οι θεολογικές του απόψεις, αλλά κυρίως το ότι έμεινε ασυγκίνητος μπροστά σ' αυτά που περνούσε ο Ιώβ.

ΣΚΕΨΗ: Σκεφτείτε κάποια στιγμή που παρηγορηθήκατε από άλλους όταν βρισκόσασταν σε δύσκολη θέση. Τι σας είπαν και πώς σας μίλησαν; Τι διδαχθήκατε από την εμπειρία σας αυτή που θα σας βοηθήσει όταν κι εσείς με τη σειρά σας κληθείτε να παρηγορήσετε κάποιον;

Τρίτη 1 Νοεμβρίου

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ ΤΟΥ

Ο Ελιφάς δεν είχε ίχνος ευγένειας και στοργής σ' αυτά που είπε. Βασικά, υποστήριζε πως ήταν εύκολο για τον Ιώβ να είναι το φως και να παρηγορεί τους άλλους όταν όλα ήταν εντάξει. Τώρα όμως που το κακό έπεσε σ' αυτόν «προβληματίστηκε». Ωστόσο, δεν θα έπρεπε. Ο Θεός είναι δίκαιος και ό,τι κακό μας συμβαίνει, το αξιζουμε.

Διαβάστε Ιώβ 4/δ' 12-21. Τι άλλα επιχειρήματα φέρνει ο Ελιφάς στον Ιώβ;

Υπάρχουν πολλά συναρπαστικά πράγματα που μπορεί κάποιος να δει εδώ, όπως το πώς αυτοί οι άνδρες αντιλαμβάνονται την φύση και τον χαρακτήρα του αληθινού Θεού πριν από την δημιουργία ακόμη του λαού Ισραήλ. Από αυτό το βιβλίο βλέπουμε πως υπήρχαν και άλλοι εκτός από τους Πατριάρχες, και αργότερα τους Ισραηλίτες, που γνώριζαν τον Κύριο. Εδώ για παράδειγμα βλέπουμε τον Ελιφάς να προσπαθεί να υπερασπιστεί τον χαρακτήρα του Θεού.

Εκείνο το οποίο ο Ελιφάς άκουσε, «εν μέσω των στοχασμών διά τα οράματα της νυκτός» ήταν από πολλές απόψεις σωστό θεολογικά (δείτε Ψαλμ. 103/ργ' 14, Ησ. 64/ξδ' 7, Ρωμ. 3/γ' 19,20). Εμείς οι άνθρωποι είμαστε πηλός, προσωρινοί και μπορούμε πολύ εύκολα να αφανισθούμε. Και φυσικά, ποιος άνθρωπος είναι δικαιότερος του Θεού;

Από την άλλη, το θέμα δεν ήταν εάν ο Ιώβ ήταν καλύτερος από τον Θεό. Δεν ήταν άλλωστε αυτό το παράπονο του. Ποτέ δεν είπε ότι ήταν πιο δίκαιος από τον Θεό, απλώς μίλησε για τον πόνο και την δυστυχία του. Σύμφωνα με τον Ελιφάς όμως, ο Θεός είναι δίκαιος και το κακό συμβαίνει μόνο στους κακούς, οπότε ο Ιώβ θα πρέπει να έχει κάνει κάτι που να αξίζει όλο αυτό το κακό. Επομένως, τα παράπονά του ήταν άδικα. Ανυπομονώντας να υπερασπιστεί τον Θεό, ο Ελιφάς αρχίζει να επιπλήττει τον Ιώβ. Πέρα από την γνώση που πίστευε ότι είχε για τον Θεό, ο Ελιφάς πίστευε πως είχε κάποιου είδους υπερφυσικής αποκάλυψης που στήριζε τη θέση του. Το πρόβλημα είναι ότι με τη θέση του αυτή έχασε το πραγματικό νόημα.

ΣΚΕΨΗ: Τι μπορούμε να διδαχθούμε από αυτήν την αναφορά για τον κίνδυνο ότι ακόμη κι αν είναι σωστές οι απόψεις μας μπορεί να μην εκφραστούν στοργικά;

Τετάρτη 2 Νοεμβρίου

«ΕΙΔΟΝ ΤΟΝ ΑΦΡΟΝΑ ΡΙΖΟΥΜΕΝΟΝ»

Στο 5^ο κεφάλαιο, ο Ελιφάς συνεχίζει την επιχειρηματολογία του. Λίγο πολύ λέει τα ίδια με τα προηγούμενα κεφάλαια: το κακό συμβαίνει μόνο στους κακούς ανθρώπους. Φανταστείτε πώς αισθανόταν ο Ιώβ που ήξερε ότι ο Ελιφάς είχε άδικο και ότι σίγουρα δεν του άξιζε αυτή η κατάσταση.

Ωστόσο υπάρχει ένα πρόβλημα: δεν είναι όλα τα λόγια του Ελιφάς λάθος. Απεναντίας, πολλές από αυτές τις σκέψεις βρίσκονται και σε άλλα σημεία της Αγίας Γραφής.

Πώς τα παρακάτω εδάφια αντικατοπτρίζουν τις αντιλήψεις που εκφράζονται στο Ιώβ 5/ε';

Ψαλμ. 37/λζ' 10.....

.....

.....

Παρ. 26/κς' 2.....

.....

.....

Λουκάν 1/α' 52.....

.....

.....

Α' Κορ. 3/γ' 19.....

.....

.....

Ψαλμ. 34/λδ' 6.....

.....

.....

Εβρ. 12/ιβ' 5.....

.....

.....

Ωσ. 6/ς' 1.....

.....

.....

Ψαλμ. 33/λγ' 19.....

.....

.....

Πέμπτη 3 Νοεμβρίου

ΒΙΑΣΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Τα περισσότερα λόγια του Ελιφάς προς τον Ιώβ ήταν σωστά. Πολλά από τα σημεία που αναφέρει τα συναντάμε και αλλού στην Αγία Γραφή. Ωστόσο, έκανε ένα μεγάλο λάθος με την απάντησή του στον Ιώβ. Το πρόβλημα δεν ήταν τόσο σ' αυτά που είπε, αλλά στο πλαίσιο στο οποίο τα είπε. Τα όσα είπε δεν εφαρμόζαν στη συγκεκριμένη περίπτωση. Ο κόσμος μας είναι περίπλοκος. Μπορεί να δούμε μία περίπτωση και να αναφέρουμε Βιβλικά εδάφια που πιστεύουμε ότι ταιριάζουν. Ορισμένες φορές ταιριάζουν, πολλές φορές όμως όχι. Η Ε. Χουαίτ έγραψε σχετικά: «Καμιά άλλη αλήθεια δε διδάσκει ευκρινέστερα η Γραφή από εκείνη που λέει πως ό,τι κάνουμε, απορρέει από αυτό που είμαστε. Κατά ένα μεγάλο βαθμό, οι εμπειρίες της ζωής είναι η κάρπωση των ατομικών μας σκέψεων και πράξεων.» Ε. σ. 133. Αυτή είναι μία σπουδαία αλήθεια. Μπορείτε όμως να φανταστείτε κάποιους αγίους να πηγαίνουν με καλή πρόθεση σε κάποιον που βρίσκεται σε ανάλογη θέση μ' αυτή του Ιώβ και να του λένε την παραπάνω δήλωση της Ε. Χουαίτ; (Δυστυχώς, είναι κάτι που συμβαίνει.) Πόσο καλύτερα θα ήταν εάν αυτοί οι καλοπροαίρετοι άγιοι ακολουθούσαν οι ίδιοι αυτήν την δήλωση; «Πολλοί νομίζουν ότι παριστάνουν με τη ζωή τους τη δικαιοσύνη του Θεού, ενώ αποτυγχάνουν οικτρά να παραστήσουν την τρυφερότητα και τη μεγάλη Του αγάπη. Συχνά συμβαίνει αυτοί στους οποίους φέρονται με τραχύτητα και με αυστηρότητα να βρίσκονται κάτω από την πίεση του πειρασμού. Ο Σατανάς αγωνίζεται με τις ψυχές αυτές και τα απότομα, ψυχρά λόγια τις αποθαρρύνουν και τις κάνουν να πέφτουν λεία στη δύναμη του πειραστή.» Ε. Χουαίτ Ζ.Υ σ. 132.

Το γεγονός είναι ότι έγιναν πράγματα που ο Ελιφάς, και οι υπόλοιποι, συμπεριλαμβανομένου και του Ιώβ, δεν γνώριζαν. Έτσι, ο Ελιφάς βιάστηκε να κρίνει, και παρά τη σωστή του θεολογία, η αντίδραση του δεν ήταν η καλύτερη, βάση των συνθηκών.

Γιατί πρέπει να έχουμε πάντοτε κατά νου τα ακόλουθα εδάφια όταν έχουμε να κάνουμε με άτομα που πιστεύουμε ότι έχουν αμαρτήσει; Ματθ. 7/ζ' 1,2, Ρωμ. 2/β' 1-3, Α' Κορ. 4/δ' 5.

.....
Ακόμη κι αν ο Ελιφάς είχε δίκιο, και όλα αυτά συνέβησαν εξαιτίας των αμαρτιών του Ιώβ, τα λόγια του ήταν απερίσκεπτα. Ο Ιώβ συμβολίζει όλους τους ανθρώπους, γιατί όλοι εμπλεκόμαστε στη Μεγάλη Διαμάχη και υποφέρουμε. Και όλοι χρειαζόμαστε στήριξη και συμπόνια και όχι ηθικολογίες. Υπάρχει καιρός και για επιπλή-

ξεις. Όταν όμως ένας άνθρωπος κάθεται στις στάχτες, η ζωή του έχει καταστραφεί, τα παιδιά του έχουν πεθάνει και το σώμα του είναι γεμάτο πληγές, δεν είναι η κατάλληλη στιγμή.

Παρασκευή 4 Νοεμβρίου

Δύση ηλίου: 17:23'

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Όπως είδαμε, ο Ελιφάς δεν ήταν ότι δεν συμπονούσε τον Ιώβ, αλλά ότι η συμπόνια του παραμερίστηκε από την ανάγκη του να υπερασπιστεί τον χαρακτήρα του Θεού. Εφόσον, ο Θεός είναι δίκαιος, άρα ο Ιώβ έκανε κάτι και υποφέρει έτσι. Αυτή είναι η δικαιοσύνη του Θεού, συμπεραίνει ο Ελιφάς. Άρα, ο Ιώβ δεν πρέπει να παραπονιέται.

Φυσικά και είναι ο Θεός δίκαιος. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η δικαιοσύνη Του εκδηλώνεται σε κάθε περιστατικό που συμβαίνει σ' αυτόν τον έκπτωτο κόσμο. Η δικαιοσύνη και η κρίση θα έρθουν, αλλά όχι απαραίτητως τώρα (Αποκ. 20/κ' 12). Το να ζούμε με πίστη σημαίνει πως εμπιστευόμαστε τον Θεό ότι θα αποδώσει μία μέρα την δικαιοσύνη που αυτός ο κόσμος στερείται. Η στάση του Ελιφάς μας θυμίζει λίγο τη στάση των Γραμματέων και Φαρισαίων προς τον Ιησού. Ενδιαφέρονταν τόσο πολύ να είναι «πιστοί» και θρησκευόμενοι, που εξοργίζονταν με τα θαύματα του Κυρίου το Σάββατο αντί να χαίρονται για την ανακούφιση που έβρισκαν οι άρρωστοι με τη θεραπεία τους. Εμείς που αγαπάμε τον Θεό και έχουμε ζήλο για Εκείνον, πρέπει να θυμόμαστε πάντοτε τα λόγια του Ιησού: «Ουαί εις εσάς, γραμματείς και Φαρισαίοι, υποκριταί, διότι αποδεκατίζετε το ηδύοσμον και το άνηθον και το κύμινον, και αφήκατε τα βαρύτερα του νόμου, την κρίσιν και τον έλεον και την πίστιν· ταύτα έπρεπε να πράττητε και εκείνα να μη αφήνητε» (Ματθ. 23/κγ' 23).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ:

- 1.** Πώς μπορούμε να γνωρίζουμε τη διαφορά πότε κάποιος χρειάζεται στήριξη και συμπόνια, και πότε ηθικολογίες και επίπληξη; Γιατί είναι καλύτερο το να δείχνουμε συμπόνια σε εκείνους που θλιβονται, ακόμη κι αν είναι εξαιτίας των λαθών τους;
- 2.** Διαβάστε ξανά τα λόγια του Ελιφάς στο Ιώβ 4/δ' και 5/ε'. Σε ποια περίπτωση θα ήταν κατάλληλα αυτά τα λόγια;
- 3.** Ας υποθέσουμε ότι ήσασταν φίλος του Ιώβ και τον επισκεφθήκατε. Τι θα του λέγατε, και γιατί; Εάν ήσασταν στη θέση του, τι θα θέλατε να σας πουν;